

A kórház.

(Saját tudósítónktól.) Alább részletes tudósításban olvashatja az olvasó, hogy körülbelül két és félórás vita után kicsoda vélemény alakult ki a közgyűlésen az új kórház fölépítéséről. Ez a vélemény nem elégítheti ki azokat, akik az új kórház felépítését nem akarták elodázní engedni sem azon a címen, hogy nincs rá pénz, sem azon a címen, hogy a közegészségügy ellátása állami feladat, sem azon a címen, hogy a városnak egyéb fontos kérdéseket is meg kell oldani.

A kórház építésére ugyanis — a mai közgyűlési vita során föltétlenül bizonyosodott — van a városnak pénze. Volt és van. A kölcsön fölvehető, az amortizálásra szükséges évi összegek rendelkezésre állnak. Az humbug, hogy a közegészségügyi ellátása csak állami feladat. Az országban működő kórházak nagyobb részét városok építették. Egyébként is a törvényhatósági munkakör legszebb és legnagyobb terrénumát a szociálpolitikai feladatok szolgáltatják és ezek sorában a közszükségletek, a közművelődés és a lakásügy mellett nem az utolsó helyet foglalja el a közegészségügy. Igaz, hogy a városnak vízvezetékét is kell építeni, csatornát is, meg sok egyébét. De mi lesz, ha majd a vízvezeték megépítésének ügye odáig érik, hogy a munka megkezdéséről beszélhetünk és akkor is előállnak majd az urak és így szólnak: négy milliót vízvezetékre! mit, négy milliót?! négy milliót nem költhet vízvezetékre az a város, a melynek csatornázása, kórháza — mert kórház még akkor sem lesz — nincs. És ezen az alapon nem fognak vízvezetékét sem építeni. Szép circulus vitiosus, gratulálunk hozzá.

Hihetetlen, mennyi következetességgel tudnak eltérni a szegedi közgyűlési teremben az igazi tárgytól. Innen van, hogy az ember beleöszül a hosszú vitába és még sem tudhatja, hányadán vannak: a felszólalók, az előadó, a tanács, a kórház, a vízvezeték, a csatornázás, a tisztújítás, a városi párt, a felső- és alsóvárosi párt és minden egyéb párt és személy és intézmény. Egy indítvány volt, ami a megoldás küszöbéhez vitte volna az ügyet: *Wimmer Fülöpé*. A szavazásnál már szóba se került. A tanács indítványát elfogadták, de hogy mi és mennyi lesz a foganatja, majd eldönti az idő, amely — úgy látszik — minden sebet beheggeszt, csak a kórházét nem.

A közgyűlésen *Bokor Pál* helyettes-polgármester elnökölt. Jegyzők: *Taschler* Endre főjegyző és *Rack* Lipót aljegyző. A múlt

ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után a közgyűlés áttér a napirend folytatólagos tárgyalására, a kórház ismeretes ügyére.

(A tanács javaslata.)

Gaál Endre dr. tanácsos referált az ügyről. Részletesen ismertette az előzményeket, amelyek eléggé ismeretesek a közönség előtt. Beterjesztette ezután a közgyűléshez a tanács javaslatát, amely a következő:

— Vegye tudomásul a közgyűlés a belügyminiszter leiratából, hogy az építendő új kórháznak közgyűlési határozattal elfogadott és műszakilag felülvizsgált terveit alkalmasnak minősítette a kivitelre, csupán apróbb változtatásokat kíván rajta. Sajnálatlalt vegye tudomásul a közgyűlés, hogy sem a kért állami kórház föllállítását, sem pedig az állami segílyt nem biztosították. Mivel a megváltozott viszonyok s a város pénzügyi helyzete is kívánatosná teszi, hogy az előirányzott 3.938.550 korona kiviteli költség csökkenjen, utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy a terveket dolgoztassa át s azokat a környéknek a kórházépítéssel kapcsolatos feltöltési, utcarendezési, csatornázási, világítási és egyéb költségeivel kiegészítve szakbizottság meghallgatása után terjessze a kivitelre vonatkozó javaslatával a közgyűlés elé.

Korb Flóris művezető tiszteletdíját a leszámolás után megállapítandó kiviteli végjárandóság három százalékában javasolja megállapítani a tanács.

Fölkiáltások: Mikor terjesztik be a kiviteli javaslatot? *El akarják sibilni az ügyet!*

Gaál Endre: Majd ha *Korb* Flóris elkészül a tervek átdolgozásával. (Nagy zaj.)

Fölkiáltások: Ohó! Szóval száz év múlva! Nem hagyjuk elsikkasztani!

Elnök (*Gaál* Endréhez): Mondj egy terminust.

Gaál Endre: *Hát a júniusi közgyűlés elé.*

Jó lesz? (Helyeslés.) Akkor kérem a tanács előbbi javaslatának ilyen megtoldással való elfogadását.

(Az igazgató-főorvos beszéde.)

Boross József dr. szólott hozzá először a tanács javaslatához. Nem fogadhatja el a javaslatot, mert meggyőződése, hogy a tanácsi javaslat elfogadása esetén az ügy realizálását *végtelen időnkig tolják ki*.

Fölkiáltások: Nem egészen! De bizony!

Boross József dr.: Én pedig azt mondom, hogy *legalább kilenc esztendeig odázuk el* a dolgot, ha a tanács álláspontjára helyezkedünk. A javaslat annál is inkább meglep, mert eddig azt tapasztaltam, hogy a tanács a legnagyobb jóakarattal kezelte a kórház ügyét. A költségek megállapításánál *nem minden tendencia nélkül járt el* a tanács. *Korb* Flóris költségvetése teljesen reális, ezzel szemben *a mérnökség felfokozta a kiadásokat*.

Fölkiáltások: Halljuk csak! Érdekes!

Boross József dr.: Most pedig részletesen kívánok foglalkozni a tárggyal. Minden

közintézményt létesítésénél *három dolgot* kell szem előtt tartani. *Szükséges-e* az a közintézmény, *hogyan építsük föl és miből*, vagyis vizsgáljuk *a pénzügyi részét*.

Többen: Ez a legfontosabb!

Boross József dr.: Hogy szükséges-e az új kórház fölépítése, erre a kérdésre számadatokkal felel. A mostani kórházban az elmebetegosztályon 18, a ragályosztályon 28 ágy van. Ezzel szemben az elmeosztályon 53 beteg van s a másik osztályon is kétszer annyi, mint amennyinek lenni szabadna. A városatyák között sokan vannak a kórházi bizottság tagjai közül, akik igazolni tudják azt az állítást, hogy különösen a ragályosztály nem betegápoló helyiség, hanem börtön!

Gaál Endre: Ez igaz.

Kormányos Benő dr.: *Még rosszabb a börtönnél is!*

Boross József dr.: Ennek az osztálynak már a bejárata is olyan, hogy több ízben ki akarta írni fölötte az olasz költő mondását: *Lasciate ogni speranza*. Két kis szobából áll ez az osztály, melyekben az ágyak arasznyira vannak egymástól s a higiénia s a humanitás legminimálisabb követelményeinek sem felelnek meg. A ragálykórház kicsiny volta miatt kénytelenek a betegeket elutasítani. Pedig Szegeden ezer és ezer család van, akik egy szobában összezsúfolva laknak. Ebben a szobában fekszik a ragályos beteg, mert nem lehet izolálni s a beteg gyermeket ugyanaz az anya ápolja, aki ebédet és vacsorát ad a többi gyermekeknek s aki azután ujságot hord magánlakásokra...

Szmollény Nándor: Vagy élelmiszert visz a piacra.

Boross József dr.: A kórház műzériái tovább is megmaradnak, még ha néhány beteget bérházakba helyeznek is el. Az új kórház sürgős, ezt igazolja az Országos Közegészségügyi Tanácsnak egy memoranduma is, amelyben első helyen szerepelt a szegedi kórház az ország azon kórházai között, amelyek a közegészségügyi követelményeknek immár nem felelnek meg.

Gaál Endre: Nem így áll. Én másképp vagyok informálva.

Szmollény Nándor: Akkor nagyon rosszul van informálva a tanácsos ur.

Boross József dr.: Most annak a megállapítása következik, hogy hogyan építsünk. Kétféle kórház-rendszer van. Az egyik a korridoros, folyosós; az ugynevezett *kaszárnyarendszer*, mely kívülről nagy, ormótlan épület, belül hosszú folyosókkal, ahova a kórtermek nyílnak. Ez azonban *középkori típus*, minden otthoniasság nélkül. Különösen alkalmas arra, hogy a közönség körében *a kórház-izonyt* táplálja. A másik rendszer: a pavillon-rendszer, amelynek föelvé féltő gonddal kerülni mindent, ami középületre emlékeztet. Ez otthonias, barátságos. A hullaház, amely nálunk a közepén van elhelyezve, a pavillon-rendszerrel rejtve van. A két rendszer között az a különbség, ami egy hatalmas bérkaszárnya és egy pavillon között van. *Korb* Flóris terve ez utóbbi rendszert valósítja meg s a terveit a belügyminiszter is elismerőleg hagyta jóvá. Az új kórházban 600 ágy lesz, míg a mostaniban csak 350 ágy van.

Szmollény Nándor: *Ötszáz beteggel!*

Boross József dr.: Olyan állapotok vannak a szegedi közkórházban, hogy például a tüdőbetegek *csak meghalni jöhetnek be*, mert gyógyítani abban az épületben nem le-

Vendéglőben

KÁVÉHÁZBAN

Fűszerkereskedésben

Csemegeüzletben

MINDENÜTT KÉRJEN HATÁROZOTTAN

SZT. ISTVÁN

duplamalátasört.

Csak ez az eredeti, a valódi!!!

ÓVAKODJÉK

az UTÁNZATOKTÓL!!